

GRČKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2023./2024.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2023./2024.
GRČKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA <i>ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA</i>	7
2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA <i>JEZIČNA PISMENOST</i>	8
2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA <i>CIVILIZACIJA I BAŠTINA</i>	8
3. STRUKTURA ISPITA	10
3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA <i>ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA</i>	10
3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA <i>JEZIČNA PISMENOST</i>	11
3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA <i>CIVILIZACIJA I BAŠTINA</i>	11
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	12
4.1. TRAJANJE ISPITA	12
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	12
4.3. PRIBOR	12
5. OPIS BODOVANJA	13
5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA <i>ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA</i>	13
5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA <i>JEZIČNA PISMENOST</i>	13
5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA <i>CIVILIZACIJA I BAŠTINA</i>	13
6. PRIMJERI ZADATAKA	14
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	14
6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	15
6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA	16
7. PRIPREMA ZA ISPIT	17
LITERATURA	18
DODATCI	28

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema Hrvatskome pravopisu Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihj.hr>, 2013.).
U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Grčki je jezik izborni predmet državne mature, a učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru kao obvezatni ispit državne mature umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Razina ispita državne mature iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2023./2024. identična je za učenike koji su klasičnu gimnaziju upisali kao početnici i za učenike koji su je upisali kao nastavljači.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Grčkoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2023./2024. Usklađen je s odobrenim predmetnim kurikulumom za Grčki jezik u klasičnim gimnazijama¹.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

U poglavlju *Literatura* navedeni su propisani tekstovi za ispit državne mature iz Grčkoga jezika, kao i preporučena literatura za pripremu ispita. U poglavlju *Dodatci* navedeni su vokabular i tablice glagola.

¹ NN, br. 7/19, 144 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Grčki jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Cilj je ispita državne mature iz Grčkoga jezika utvrditi razinu ostvarenja obrazovnih ishoda koji se očituju u sposobnosti:

- razumijevanja jednostavnijega izvornog grčkog teksta i poznavanja i određivanja značajka autora i pojedinih književnih vrsta
- poznavanja i upotrebe jezične zakonitosti grčkoga jezika
- vladanja osnovnim vokabularom i razumijevanja etimologije riječi grčkoga podrijetla
- razumijevanja osnovnih obilježja grčke kulture i civilizacije i njihova utjecaja na daljnji razvoj civilizacije.

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja: *Iskustvo teksta i komunikacija*, *Jezična pismenost* te *Civilizacija i baština*.

Područje ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. ODNOSI U TEKSTU: **odnosi u rečenici**
- B. RAZUMIJEVANJE TEKSTA: **poruka teksta i sadržaj teksta**
- C. PRIJEVOD TEKSTA: **prijevod dijela rečenice i prijevod rečenice**
- D. TEORIJA KNJIŽEVNOSTI: **značajke jezika i stila pojedinih književnih vrsta.**

Područje ispitivanja *Jezična pismenost* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. PROZODIJA I METRIKA: **prozodija i metrika**
- B. FONOLOGIJA: **pismo i naglasak**
- C. MORFOLOGIJA: **imena i glagoli**
- D. VOKABULAR: **značenje riječi i etimologija.**

Područje ispitivanja *Civilizacija i baština* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. POVIJEST KNJIŽEVNOSTI: **periodizacija, život i djela autora**
- B. MITOLOGIJA: **bogovi, junaci i ostala mitološka bića i likovi**
- C. POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST: **politička povijest i kulturna povijest.**

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitju državne mature iz Grčkoga jezika.

2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Odnosi u tekstu*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaje, razlikuje i analizira odnose riječi u rečenicama. (SŠ (2) GJ B.4.1.)

SADRŽAJ: subjekt, predikat, direktni objekt, indirektni objekt, priložna oznaka, imenski atribut, apozicija, atribut, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, rečenične konstrukcije akuzativa i nominativa s infinitivom i genitiva apsolutnoga

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Razumijevanje teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

SADRŽAJ: poruka, sadržaj i kontekst izvornih tekstova propisanih u ispitnome katalogu

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prijevod teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

SADRŽAJ: prijevod rečenice ili dijela rečenice iz izvornih tekstova propisanih u ispitnome katalogu

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Teorija književnosti*

RAZRADA POTPODRUČJA ISPITIVANJA: stilske karakteristike

OBRAZOVNI ISHODI:

- Izdvaja i analizira osobitosti Homerova jezika i stila. (SŠ (2) GJ B.2.2.)
- Izdvaja i opisuje osnovne značajke historiografije, retorike i lirske poezije. (SŠ (2) GJ B.3.2.)
- Uočava i povezuje značajke jezika i stila grčke drame i filozofije. (SŠ (2) GJ B.4.2.)

SADRŽAJ: stilske karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta, figure riječi u epici, načini kompozicije pojedinih književnih vrsta

2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

JEZIČNA PISMENOST

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prozodija i metrika*

OBRAZOVNI ISHOD:

- Pravilno skandira lirske metre. (SŠ (2) GJ A.3.1.)
- Pravilno skandira daktilski heksametar. (SŠ (2) GJ A.2.1.)

SADRŽAJ: kvantiteta slogova, broj slogova u metru, elizija, afereza, tmeza, kraza, siniceza, sinkopa, dijereza, daktil, spondej, trohej, jamb, heksametar, elegijski distih, jampski trimetar

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Fonologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Vlada pravilima čitanja, pisanja i naglašavanja. (SŠ (2) GJ A.1.1.)

SADRŽAJ: pravila o naglašavanju

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Morfologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

SADRŽAJ: član, imenice, pridjevi, zamjenice, brojevi, glagoli

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Vokabular*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaje, upotrebljava i raščlanjuje riječi iz prilagođenih tekstova te grecizme u hrvatskome jeziku. (SŠ (2) GJ A.4.1.)

SADRŽAJ: rječnički oblik riječi, značenje riječi, etimologija

2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Povijest književnosti*

OBRAZOVNI ISHOD: Sažima, uspoređuje i objašnjava tijek i posebnosti grčke književne povijesti. (SŠ (1) GJ C.3.3.)

SADRŽAJ: periodizacija, podatci o životu i djelu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Mitologija***OBRAZOVNI ISHODI:**

- Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (bogovi). (SŠ (2) GJ C.1.2.)
- Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

SADRŽAJ: bogovi, mitološka bića, junaci, mitološki ciklusi

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Politička i kulturna povijest***OBRAZOVNI ISHODI:**

- Imenuje, opisuje i uspoređuje pojmove vezane uz grčku tradiciju učenja i poučavanja. (SŠ (2) GJ C.4.2.)
- Imenuje i objašnjava činjenice i pojmove vezane uz povijest grčkog naroda i jezika u vremenu i prostoru. (SŠ (2) GJ C.1.1.)
- Nabraja, smješta, povezuje te zaključuje o pojmovima vezanima uz grčko kazalište i filozofske škole. (SŠ (2) GJ C.4.1.)
- Nabraja, smješta i povezuje pojmove vezane uz grčku povijest. (SŠ (2) GJ C.3.1.)
- Komentira, diskutira i zaključuje o osnovnim pojmovima vezanima uz državno uređenje i vladavinu. (SŠ(2) GJ C.3.2.)
- Opisuje događaje i područja u Hrvatskoj povezane s grčkom civilizacijom i mitologijom. (SŠ (2) GJ C.1.3.)

SADRŽAJ: odgoj i izobrazba, plemena, pokrajine, dijalekti, religija i svetišta, naseobine, materijalni ostatci vezani uz grčku kulturu i umjetnost, svakodnevni život, politička povijest, društveno uređenje

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja i sadrži ukupno **70 zadataka**.

U prvome području ispitivanja ispituje se poznavanje **iskustva teksta i komunikacije**, u drugome poznavanje **jezične pismenosti**, a u trećemu poznavanje **civilizacije i baštine**.

Dalje je u tekstu detaljno opisana struktura svakoga područja ispitivanja.

3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

U ovome području ispitivanja provjerava se razina razumijevanja pročitanooga teksta, dijela teksta ili rečenice te znanja i vještine iz područja sintakse.

U tablici 1. prikazana je struktura područja ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija*.

Tablica 1. *Struktura područja ispitivanja Iskustvo teksta i komunikacija*³

ZADATCI	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 4.	zadatci višestrukoga izbora	4
5. – 7.	zadatci kratkoga odgovora	3
8. – 14.	zadatci višestrukoga izbora	7
23. – 26.	zadatci kratkoga odgovora	4
27. – 29.	zadatci višestrukoga izbora	3
30. – 33.	zadatci dopunjavanja	4
34. – 36.	zadatci višestrukoga izbora	3

³ Polazni tekstovi u području ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* navedeni su u ovome katalogu.

3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

U ovome području ispitivanja provjerava se poznavanje jezika na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 2. prikazana je struktura područja ispitivanja *Jezična pismenost*.

Tablica 2. Struktura područja ispitivanja Jezična pismenost

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
15. – 22.	zadatci kratkoga odgovora	8
37. – 43.	zadatci višestrukoga izbora	7
44. – 46.	zadatci kratkoga odgovora	3
47. – 49.	zadatci višestrukoga izbora	3

3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

U ovome području ispitivanja provjerava se poznavanje sadržaja iz grčke civilizacije i baštine na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 3. prikazana je struktura područja ispitivanja *Civilizacija i baština*.

Tablica 3. Struktura područja ispitivanja Civilizacija i baština

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
50. – 55.	zadatci kratkoga odgovora	6
56. – 70.	zadatci višestrukoga izbora	15

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika traje ukupno **120 minuta** bez stanke.

Pristupnik može samostalno rasporediti vrijeme rješavanja i nije vremenski ograničen pri rješavanju pojedinih dijelova ispita.

Vremenik provedbe bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su ispitna knjižica i list za odgovore.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

U zadacima zatvorenoga tipa (zadaci višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadacima otvorenoga tipa pristupnik mora odgovoriti kratkim odgovorom s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (zadaci dopunjavanja i kratkoga odgovora) na za to predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici. Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom. Pristupnici ne smiju upotrebljavati rječnike, gramatičke sažetke ni ostala pomagala. Nije dopuštena upotreba tehničkih pomagala.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitu može ostvariti **70 bodova**.

U tablici 4. prikazan je udio područja ispitivanja u ukupnome uspjehu u ispitu.

Tablica 4. Udio područja ispitivanja u ispitu

Iskustvo teksta i komunikacija	40 %
Jezična pismenost	30 %
Civilizacija i baština	30 %

Tablica 5. Opis bodovanja prema vrsti zadataka

Zadatci višestrukoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora
Zadatci kratkoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan
Zadatci dopunjavanja	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **28** bodova.

5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21** bod.

5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21** bod.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri zadataka.⁴ Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Kako se obično nazivaju teške muke?

- A. Ahilejeve
- B. Iksionove
- C. Prokrustove
- D. Tantalove

TOČAN ODGOVOR: D. Tantalove

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Civilizacija i baština*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Mitologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

⁴ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer bez obzira na područja ispitivanja. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim područjima ispitivanja mogu se pogledati u ogleđnome primjeru ispita.

6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima promijenite broj zadanim riječima.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

τὰς τάξεις

TOČAN ODGOVOR: τὴν τάξιν

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Jezična pismenost*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Morfologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA

Zadatak dopunjavanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka dopunjavanja glasi:

U sljedećim zadatcima dopunite prijevod zadane rečenice iz polaznoga teksta.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Ὅμως ὁ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

Pa ipak baš Had traži te _____.

TOČAN ODGOVOR: običaje/zakone

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Iskustvo teksta i komunikacija*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prijevod teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Redovito učenje grčkoga jezika omogućuje bolje ostvarivanje ishoda te trajno i svrsishodno pamćenje. Preduvjeti su uspješnoga polaganja ispita državne mature iz Grčkoga jezika temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

Tijekom pripreme ispita državne mature iz Grčkoga jezika potrebno je:

- analizirati i prevesti ulomke iz književnih djela navedene u dijelu kataloga *Propisani tekstovi za ispit državne mature*
- ponoviti:
  - morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije te vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
  - sintaksu (analiza rečenice, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, akuzativ i nominativ s infinitivom)
  - život i djelo propisanih autora, književne vrste i razdoblja u grčkoj književnosti, periodizaciju književnosti te pregled i razvoj književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, razvoj drame i kazališta, filozofija)
  - civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologija i religija, povijest, svakodnevnica).

Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitu državne mature.

Način polaganja ispita državne mature kao, i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 1/13, 41/19, 127/19, 55/20, 53/21, 126/21 i 19/23).

LITERATURA

Propisani tekstovi za ispit državne mature

1. Demosten, *O miru*, V, 2–7

ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν, ἤνικ' ἔπειθόν τινες ὑμᾶς, τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων, βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον, καὶ μόνον οὐ διεσπᾶσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασιν πολλὰ καὶ μεγάλ' ὑμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένας πώποτε πεπόνθασ' ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν τότε ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὰ βέλτιστ' εἰρηκότ' ἐμέ. πάλιν τοῖνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀδείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῶν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἰδίας οὐτ' ἔχθρας οὐτε συκοφαντίας ἕνεκα, ὡς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτ' ἔργων γέγονεν δῆλον.

2. Ksenofont, *Grčka povijest*, I, 1, 1–4

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς ἐναυμάχησαν αὐθις Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν δὲ Λακεδαιμόνιοι ἡγουμένου Ἀγησανδρίδου. μετ' ὀλίγον δὲ τούτων Δωριεὺς ὁ Διαγόρου ἐκ Ῥόδου εἰς Ἑλλάσποντον εἰσέπλει ἀρχομένου χειμῶνος τέτταρσι καὶ δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρᾳ. κατιδὼν δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκοπὸς ἐσήμηνε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴκοσι ναυσὶν, ἃς ὁ Δωριεὺς φυγῶν πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὐτοῦ τριήρεις, ὡς ἦνοιγε, περὶ τὸ Ῥοίτειον. ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπὸ τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν εἰς Μάδυτον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράξαντες. Μίνδαρος δὲ κατιδὼν τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύων τῇ Ἀθηνᾷ, ἐβοήθει ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ καθελκύσας τὰς ἑαυτοῦ τριήρεις ἀπέπλει, ὅπως ἀναλάβοι τὰς μετὰ Δωριέως.

3. Homer, *Ilijada*, XXIV, 559–579

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς·
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
Ἐκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε
μήτηρ, ἣ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίιο γέροντος.

560

- καὶ δέ σε γινώσκω Πρίαμε φρεσίν, οὐδέ με λήθεις,
ὄττι θεῶν τίς σ' ἤγε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν, 565
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὄχηα
ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
τῶ νῦν μὴ μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
μὴ σε γέρον οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίησιν ἐάσω
καὶ ἰκέτην περ ἑόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς. 570
- Ὡς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπέθετο μύθῳ.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὥς ἄλτο θύραζε
οὐκ οἴος, ἅμα τῷ γε δῦω θεράπτοντες ἔποντο
ἦρωσ Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος, οὗς ῥα μάλιστα
τὶ Ἀχιλεὺς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα, 575
οἱ τόθ' ὑπὸ ζυγὸφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
καδ δ' ἐπὶ δίφρου εἶσαν· εὐξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
ἦρεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.

4. Eshil, *Sedmorica protiv Tebe*, 1026–1045

- Ἄν. ἐγὼ δὲ Καδμείων γε προστάταις λέγω·
ἦν μὴ τις ἄλλος τόνδε συνθάπτειν θέλη,
ἐγὼ σφε θάψω κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ
θάψασ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν, οὐδ' αἰσχύνομαι 1030
ἔχουσ' ἄπιστον τήνδ' ἀναρχίαν πόλει.
δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγχνον οὐ πεφύκαμεν,
μητρὸς ταλαίνης κἀπὸ δυστήνου πατρός.
τοιγὰρ θέλουσ' ἄκοντι κοινῶναι κακῶν,
ψυχῆ, θανόντι ζῶσα συγγόνῳ φρενί.
τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες 1035
λύκοι πάσσονται· μὴ δοκησάτω τινί.
τάφον γὰρ αὐτὴ καὶ κατασκαφὰς ἐγώ,
γυνή περ οὔσα, τῷδε μηχανήσομαι,
κόλπῳ φέρουσα βυσσίνου πεπλώματος,
καυτὴ καλύψω· μηδὲ τῷ δόξῃ πάλιν. 1040
θάρσει παρέσται μηχανὴ δραστήριος.
- Κη. αὐδῶ πόλιν σε μὴ βιάζεσθαι τάδε.
Ἄν. αὐδῶ σε μὴ περισσὰ κηρύσσειν ἐμοί.
Κη. τραχύς γε μέντοι δήμος ἐκφυγῶν κακά.
Ἄν. τραχύν'· ἄθαπτος δ' οὔτος οὐ γενήσεται. 1045

5. Diodor Sicilski, *Povijesna knjižnica*, XIV, 109, 1-3

τῶν δ' Ὀλυμπίων ἐγγύς ὄντων ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἀγῶνα τέθριππα πλείω, διαφέροντα πολὺ τῶν ἄλλων τοῖς τάχεσι, καὶ σκηνάς εἰς τὴν πανήγυριν διαχρύσους καὶ πολυτελέσι ποικίλοις ἱματίοις κεκοσμημένας. ἔπεμψε δὲ καὶ ῥαψωδοὺς τοὺς κρατίστους, ὅπως ἐν τῇ πανηγύρει τὰ ποιήματα αὐτοῦ προφερόμενοι ποιήσωσιν ἔνδοξον τὸν Διονύσιον· σφόδρα γὰρ εἰς τὴν ποιητικὴν ὑπῆρχε μεμηνῶς. τούτων δ' ἐπιμελητὴν συνεξέπεμψε Θεαρίδην τὸν ἀδελφόν· ὃς ἐπεὶ παρεγένετο εἰς τὴν πανήγυριν, ἐπὶ μὲν τῷ κάλλει τῶν σκηνῶν καὶ τῷ πλήθει τῶν τεθρίπων ἦν περίβλεπτος· ὡς δ' ἐπεβάλονθ' οἱ ῥαψωδοὶ προφέρεσθαι τοῦ Διονυσίου τὰ ποιήματα, κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν εὐφωνίαν τῶν ὑποκριτῶν συνέδραμε τὰ πλήθη καὶ πάντες ἐθαύμαζον· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναθεωροῦντες τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων, διεγέλων τὸν Διονύσιον καὶ κατεγίνωσκον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τινὰς τολμῆσαι διαρπάξαι τὰς σκηνάς.

6. Ezop, *Basna o lasici i Afroditi*, br. 50, Perry Index

ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

γαλῆ ἔρασθεισα νεανίσκου εὐπρεποῦς ἠΰξατο τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅπως αὐτὴν μεταμορφώσῃ εἰς γυναῖκα. καὶ ἡ θεὸς ἐλεήσασα αὐτῆς τὸ πάθος μετετύπωσεν αὐτὴν εἰς κόρην εὐειδῆ. καὶ οὕτως ὁ νεανίσκος θεασάμενος αὐτὴν καὶ ἔρασθεις οἴκαδε ὡς ἑαυτὸν ἀπήγαγε. καθημένων δ' αὐτῶν ἐν τῷ θαλάμῳ ἡ Ἀφροδίτη γινῶναι βουλομένη, εἰ μεταβαλοῦσα τὸ σῶμα ἡ γαλῆ καὶ τὸν τρόπον ἥλλαξε, μὴν εἰς τὸ μέσον καθῆκεν. ἡ δὲ ἐπιλαθομένη τῶν παρόντων ἐξαναστᾶσα ἀπὸ τῆς κοίτης τὸν μὴν ἐδίωκε καταφαγεῖν ἐθέλουσα. καὶ ἡ θεὸς ἀγανακτήσασα κατ' αὐτῆς πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν ἀποκατέστησεν. οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ φύσει πονηροί, κἂν φύσιν ἀλλάξωσι, τὸν γοῦν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

7. Sofoklo, *Filoktet*, 260-275

᾿Ω τέκνον, ὦ παῖ πατρός ἐξ Ἀχιλλέως, 260
ὄδ' εἴμ' ἐγὼ σοι κείνος, ὃν κλύεις ἴσως
τῶν Ἡρακλείων ὄντα δεσπότην ὄπλων,
ὁ τοῦ Ποϊάντος παῖς Φιλοκτήτης, ὃν οἱ
δισσοὶ στρατηγοὶ χῶ Κεφαλλήνων ἀναξ
ἔρριψαν αἰσχυρῶς ὡδ' ἔρημον, ἀγρία 265
νόσφ καταφθίνοντα, τῆδ' ἀνδροφθόρου
πληγέντ' ἐχίδνης ἀγρίῳ χαράγματι,
ξύν ἧ μ' ἐκεῖνοι, παῖ, προθέντες ἐνθάδε
᾿ῶχοντ' ἔρημον, ἠνίκ' ἐκ τῆς ποντίας

Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτη στόλω. Τότ' ἄσμενοί μ' ὡς εἶδον ἐκ πολλοῦ σάλου εὐδοντ' ἐπ' ἀκτῆς ἐν κατηρεφεῖ πέτρῳ, ῥάκη προθέντες βαιὰ καί τι καὶ βορᾶς λιπόντες ὥχονθ', οἷα φωτὶ δυσμόρῳ ἐπωφέλημα σμικρόν· οἷ' αὐτοῖς τύχοι.	270
	275

8. Eshil, *Okovani Prometej*, 669–686

τοιιοῖσδε πεισθεῖς Λοξίου μαντεύμασιν ἐξήλασέν με κάπέκλησε δωμάτων ἄκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε. εὐθύς δὲ μορφή καὶ φρένες διάστροφοὶ ἦσαν, κεραστὶς δ', ὡς ὄρατ', ὄξυστόμῳ μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι ἦσσαν πρὸς εὐποτόν τε Κερχνεῖας ῥέος Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ γηγενῆς ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάρτει, πυκνοῖς ὄσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμούς κατα στίβους. ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν † αἰφνίδιος μόρος τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλήξ δ' ἐγὼ μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι. κλύεις τὰ πραχθέντ'· εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ τι λοιπὸν πόνων, σήμαινε μηδέ μ' οἰκτίσας σύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.	670
	675
	680
	685

9. Herodot, *Povijest*, I, 8, 1–14

Οὗτος δὴ ὢν ὁ Κανδαύλης ἠράσθη τῆς ἑωυτοῦ γυναικός, ἐρασθεῖς δὲ ἐνόμιζέ οἱ εἶναι γυναῖκα πολλὸν πασέων καλλίστην. Ὡστε δὲ ταῦτα νομίζων, ἦν γὰρ οἱ τῶν αἰχμοφόρων Γύγης ὁ Δασκύλου ἀρεσκόμενος μάλιστα, τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιότερα τῶν προηγμάτων ὑπερετίθετο ὁ Κανδαύλης καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τῆς γυναικός ὑπερεπαινέων. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, χρῆν γὰρ Κανδαύλη γενέσθαι κακῶς, ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιάδε· «Γύγη, οὐ γὰρ σε δοκέω πείθεσθαι μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἶδους τῆς γυναικός (ῶτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν), ποίειε ὅπως ἐκείνην θεήσεται γυμνήν.» Ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας εἶπε· «Δέσποτα, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγίεια, κελεύων με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν; Ἄμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυνή.

10. Ksenofont, *Grčka povijest*, I, 5, 21–6.2, 2

καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι εἰς Σικελίαν στρατεύσαντες εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τριήρεσι καὶ πεζῆς στρατιᾶς δώδεκα μυριάσιν εἶλον Ἀκράγαντα λιμῶ, μάχη μὲν ἠττηθέντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἑπτὰ μῆνας. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ᾧ ἢ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἑσπέρας καὶ ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη, [Πιτύα μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δὲ Καλλίου Ἀθήνησιν,] οἱ Λακε-δαίμονιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χρόνου [καὶ τῷ πολέμῳ τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν] ἔπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν. ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ Λύσανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδῃ ὅτι θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίη καὶ ναυμαχία νενικηκώς. ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα, οὓς ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες, ἐν Μιλήτῳ τὰς ναῦς παραδοῦναι, καὶ ὁμολογήσειν θαλαττοκρατεῖν.

11. Euripid, *Bakhantice*, 1–22

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἦκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίαν χθόνα
Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἢ Κάδμου κόρη
Σεμέλη λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρί-
μορφῆν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν
πάρειμι Δίρκης νάμαθ' Ἴσμηνοῦ θ' ὕδωρ. 5
ὄρῳ δὲ μητρὸς μνήμα τῆς κεραυνίας
τόδ' ἐγγὺς οἴκων καὶ δόμων ἐρείπια
τυφόμενα Δίου πυρὸς ἔτι ζῶσαν φλόγα,
ἀθάνατον Ἦρας μητέρ' εἰς ἐμὴν ὕβριν.
αἰνῶ δὲ Κάδμον, ἄβατον ὃς πέδον τόδε 10
τίθησι, θυγατρὸς σηκόν· ἀμπέλου δὲ νιν
πέριξ ἐγὼ 'κάλυψα βοτρῳῶδει χλόη.
λιπῶν δὲ Λυδῶν τοὺς πολυχρύσους γύας
Φρυγῶν τε, Περσῶν ἡλιοβλήτους πλάκας
Βάκτριά τε τείχη τήν τε δύσχιμον χθόνα 15
Μήδων ἐπελθῶν Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα
Ἀσίαν τε πᾶσαν ἢ παρ' ἄλμυρὰν ἄλα
κεῖται μιγᾶσιν Ἑλλησι βαρβάρους θ' ὁμοῦ
πλήρεις ἔχουσα καλλιπυργάτους πόλεις,
ἐς τήνδε πρῶτην ἦλθον Ἑλλήνων πόλιν, 20
τάκεῖ χορεύσας καὶ καταστήσας ἐμὰς
τελετάς, ἴν' εἶην ἐμφανῆς δαίμων βροτοῖς.

12. Homer, Odiseja, X, 321–335

ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκη ἐπήϊξα ὡς τε κτάμεναι μενεαίνων.

ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

    'τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆς; 325

θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὐ τι πίων τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.

οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πῆη καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων·

σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσι ἀκήλητος νόος ἐστίν.

ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ 330

φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεῖφόντης,

ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῆ σὺν νηϊ μελαίνῃ.

ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θεοῦ, νῶϊ δ' ἔπειτα

εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήομεν, ὄφρα μιγέντε

εὐνῆ καὶ φιλότῃ πεποιθομέν ἀλλήλοισιν.' 335

13. Herodot, Povijest, IV, 114, 9–20

Αἰ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε· «Ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετερέων γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμια ἡμῖν τε καὶ αὐταῖς ἐστὶ. Ἡμεῖς μὲν τοξευόμεν τε καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἵππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικῆα οὐκ ἐμάθομεν· αἰ δὲ ὑμετερεῖ γυναικες τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς κατελέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικῆα ἐργάζονται μένουσαι ἐν τῆσι ἀμάξεσι, οὐτ' ἐπὶ θήρην ἰοῦσαι οὔτε ἄλλη οὐδαμῆ. Οὐκ ἂν ὧν δυναίμεθα ἐκείνησι συμφέρεσθαι. Ἀλλ', εἰ βούλεσθε γυναικῆα ἔχειν ἡμέας καὶ δοκέειν εἶναι δικαιοτάτοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς τοκέας ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος, καὶ ἔπειτα ἐλθόντες οἰκέωμεν ἐπ' ἡμέων αὐτῶν.»

14. Platon, Timej, 25a5–2d3

ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ ταύτῃ μεγάλη συνέσθη καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν τῆς ἠπείρου· πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τῶν ἐντὸς τῆδε Λιβύης μὲν ἦρχον μέχρι πρὸς Αἴγυπτον, τῆς δὲ Εὐρώπης μέχρι Τυρρηνίας. ... τότε οὖν ὑμῶν, ὦ Σόλων, τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανῆς ἀρετῆ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο· πάντων γὰρ προστάσα εὐψυχία καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἡγουμένη, τὰ δ' αὐτῆ μονωθεῖσα ἐξ ἀνάγκης τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρόπαιον ἔστησεν, ... ὑστέρω δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς ἡμέρας καὶ

νυκτὸς χαλεπῆς ἐπελθούσης, τό τε παρ' ὑμῖν μάχιμον πᾶν ἀθρόον ἔδν κατὰ γῆς, ἢ τε Ἄτλαντις νῆσος ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφρανίσθη·

15. Euripid, *Medeja*, 946–963

Μήδεια

συλλήψομαι δὲ τοῦδέ σοι κάγῳ πόνου·
πέμψω γὰρ αὐτῇ δῶρ' ἃ καλλιστεύεται
τῶν νῦν ἐν ἀνθρώποισιν, οἶδ' ἐγώ, πολὺ
[λεπτὸν τε πέπλον καὶ πλόκον χρυσήλατον]
παῖδας φέροντας. ἀλλ' ὅσον τάχος χρεῶν 950
κόσμον κομίζειν δεῦρο προσπόλων τινά.
εὐδαιμονήσει δ' οὐχ ἐν ἀλλὰ μυρία,
ἀνδρὸς τ' ἀρίστου σοῦ τυχοῦσ' ὁμευνέτου
κεκτημένη τε κόσμον ὄν ποθ' Ἥλιος
πατρὸς πατῆρ δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς. 955
λάζυσθε φερνάς τάσδε, παῖδες, ἐς χέρας
καὶ τῇ τυράννῳ μακαρίαὶ νύμφηι δότε
φέροντες· οὔτοι δῶρα μεμπτὰ δέξεται.

Ἰάσων

τί δ', ὦ ματαία, τῶνδε σὰς κενοῖς χέρας;
δοκεῖς σπανίζειν δῶμα βασίλειον πέπλων, 960
δοκεῖς δὲ χρυσοῦ; σῶιζε, μὴ δίδου τάδε.
εἶπερ γὰρ ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινὸς
γυνή, προθήσει χρημάτων, σάφ' οἶδ' ἐγώ.

Μήδεια

μή μοι σύ· πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος·
χρυσὸς δὲ κρείσσων μυρίων λόγων βροτοῖς. 965

16. Homer, *Odiseja*, XIX, 171–187

ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὃ μ' ἀνείρειαι ἠδὲ μεταλλᾶς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πείρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἀνθρωποὶ
πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες —
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
Δωριέες τε τριχᾶϊκες διοί τε Πελασγοί· —

<p>τῆσι δ' ἐνὶ Κνωσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστῆς, πατρὸς ἐμοῖο πατῆρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος. Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε καὶ Ἴδομενῆα ἄνακτα· ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω ᾤχεθ' ἄμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων, ὀπλότερος γενεῆ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων. ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα. καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς ἀνέμοιο ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·</p>	180
<p>ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην καὶ ξείνια δῶκα. καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς ἀνέμοιο ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν·</p>	185

Preporučena literatura za pristupnike

- Dukat, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Mythos 1*, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Epos 2*, Školska knjiga, Zagreb, 2020.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Logos 3*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, Maleš, *Prometej Kosmos 4*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Majnarić, Gorski, *Grčko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Musić, Majnarić, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
- Schwab, *Najljepše priče klasične starine*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1984.
- Zamarovsky, *Junaci antičkih mitova*, ArtResor, Zagreb, 1985.

Preporučena literatura za nastavnike

- Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979.
- Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
- Dictionary of Classical Mythology*, The Penguin, London, 1990.
- Dukat, *Ogledi o grčkoj tragediji*, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
- Dukat, *Homersko pitanje*, Globus, Zagreb, 1987.
- Eshil – Sofoklo – Euripid, *Sabrane grčke tragedije*, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
- Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
- Historical Atlas of Ancient Greece*, The Penguin, London, 1996.
- Juric, *Grčka – od mitova do antičkih spomenika*, Andromeda, Rijeka, 2001.
- Lesky, *Povijest grčke književnosti*, Golden marketing, Zagreb, 2001.
- Musić, *Nacrt grčkih i rimskih starina*, Ex libris, Zagreb, 2002.
- Olalla, *Mitološki atlas Grčke*, Golden marketing, Zagreb, 2007.
- Povijest svjetske književnosti*, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
- Schein, *Smrtni junak*, Globus, Zagreb, 1989.
- The Oxford Concise Companion to Classical Literature*, Oxford, 1993.
- The Oxford Companion to Classical Civilization*, Oxford, 1998.
- The Oxford Classical Dictionary*, Oxford, 1996.
- Sironić, *Rasprave o helenskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.
- Škiljan, *Leksikon antičkih autora*, Latina & Graeca, Zagreb, 1996.

Škiljan, *Leksikon antičkih termina*, Latina & Graeca, Zagreb, 2003.

Zaninović, *Od Helena do Hrvata*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.

Zamarovsky, *Otkriće Troje*, Globus, Zagreb, 1965.

Zamarovsky, *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Korisni linkovi

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Online rječnici

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Književnost

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Homer, komentari

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

DODATCI

VOKABULAR

Vokabular koji se nalazi u katalogu ne temelji se na propisanim tekstovima, već je leksička jezgra koja pristupnicima može poslužiti kao podsjetnik i osnova za proširivanje vlastitoga vokabulara. Kriterij za uvrštavanje pojedinih riječi bio je učestalost i važnost korištenja tih riječi u nastavi.

A

ἄμβροτος 3 i 2 (=ἄβροτος)	besmrtn	ἀεί	uvijek
ἀγαθός 3	dobar, čestit	ἀήρ, ἀέρος, ἡ	zrak
ἄγαλμα, ατος, τό	nakit; ponos; kip	ἀθάνατος 2	besmrtn
ἀγαπάω	voljeti	ἄθλος, ου, ό	borba, nadmetanje; muka
ἀγάπη, ης, ἡ	ljubav	ἀθροίζω	skupljati
ἀγγέλλω	javljati	αἰθήρ, έρος, ἡ	eter; nebo; zrak
ἄγγελος, ου, ό	glasnik	αἷμα, ατος, τό	krv
ἀγείρω	skupljati; sazivati	αἶξ, αιγός, ἡ/ό	koza; jarac
ἄγκυρα, ας, ἡ	sidro	αἰρέω	uzeti, uhvatiti
ἀγορά, ᾱς, ἡ	skupština, trg	αἰσθάνομαι	opaziti, osjetiti
ἀγορεύω	javno govoriti	αἰσχρός 3	ružan, sramotan
ἀγρός, οὔ, ό	polje	αἰτέω	moliti, tražiti
ἄγω	voditi	αἰτία, ας, ἡ	uzrok, krivnja
ἄγων, ᾶνος, ό	igra, natjecanje	ἄκοντίζω	bacati koplje
ἀγωνίζομαι	natjecati se, boriti se	ἀκούω	slušati
ἀδελφός, οὔ, ό	brat	ἀκρόπολις, εως, ἡ	gornji grad, tvrđava
ἀδικέω	činiti krivo; biti krivac	ἄκρος 3	višnji, gornji, krajnji
ἀδικία, ας, ἡ	nepravda	ἀλγεινός 3	bolan, mučan
ἄδω	pjevati	ἄλγος, ους, τό	bol

ἀλήθεια, ας, ἡ	istina	ἀπορία, ας, ἡ	neprilika
ἀληθεύω	govoriti istinu	ἀργυρότοξος 2	srebrnoluk, Apolonov epitet
ἀληθής 2	istinit	ἀργυροῦς, ᾧ, οῦν	srebrn
ἀλλά	ali, nego	ἀρετή, ἧς, ἡ	vrlina, hrabrost
ἄλλος, η, ο	drugi	ἀρμονία, ας, ἡ	veza, spajanje; sklad
ἄλοχος, ου, ἡ	supruga, žena	ἀρχή, ἧς, ἡ	početak, vlast; pokrajina
ἄμαρτάνω	promašiti; pogriješiti	ἄρχω	počinjati, vladati, zapovijedati
ἄμαρτία, ας, ἡ	pogreška, grijeh	ἄρχων, οντος, ό	zapovjednik
ἀμείβομαι	promijeniti; odgovarati	ἀσπίς, ίδος, ἡ	štit
ἄμπελος, ου, ἡ	vinova loza	ἄστυ, εος, τό	grad (osobito Atenu)
ἀμφίπολος, ου, ἡ	sluškinja	ἀτιμάζω	sramotiti, prezirati, ne štovati
ἀνά (+ ak.)	uz, po	αὐγή, ἧς, ἡ	zraka (Sunca)
ἀναβαίνω	uzlaziti, penjati se	αὐλός, οῦ, ό	frula, svirala
ἀνάβασις, εως, ἡ	uspon	αὐξάνω	povećavati
ἀνάγκη, ης, ἡ	nužda, sila; sudbina	αὐτόματος 2	koji se sam od sebe pokreće
ἄναξ, ἄνακτος, ό	vladar	αὐτός, ἡ, ό	sam, isti, on (u kosim padežima)
ἀνάπτω	vladati	ἀφικνέομαι	stići
ἀνδρεία, ας, ἡ	hrabrost	ἄφρων 2	nerazuman, lud
ἀνδρεῖος 3	muževan, hrabar		
ἄνεμος, ου, ό	vjetar	B	
ἀνήρ, ἀνδρός, ό	muž, čovjek, junak	βαθύς, εἶα, ύ	dubok
ἄνθος, ους, τό	cvijet	βαίνω	ići, koračati, stupati
ἄνθρωπος, ου, ό	čovjek	βάλλω	bacati
ἄξιος 3	vrijedan, dostojan	βάρβαρος 2	negrčki, barbarski
ἀοιδός, οῦ, ό	pjevač		
ἀπό (+ gen.)	od		
ἀποθνήσκω	umirati		
ἄποινα, ων, τά	otkupnina		

βαρύς, εἶα, ὑ	težak	γάρ	naime, jer
βασιλεία, ας, ἡ	kraljevina, kraljevska vlast	γελάω	smijati se
βασιλεύς, ἔως, ὁ	kralj	γένεσις, εως, ἡ	postanak, rođenje
βασιλεύω	kraljevati, vladati	γένος, ους, τό	rod, pleme
βία, ας, ἡ	sila	γεραῖός 3	star; supst. starac
βιβλίον, ου, τό	knjiga	γέρον, οντος, ὁ	starac
βίβλος, ου, ἡ	knjiga	γῆ, ἧς, ἡ	zemlja
βίος, ου, ὁ	život	γίγας, αντος, ὁ	div
βλάπτω	škoditi, štetiti	γίγνομαι	postajati, biti
βλέπω	gledati	γινώσκω	poznavati, spoznavati
βοάω	zvati	γλαυκῶπις, ιδος, ἡ	sovooka, sjajnooka; epitet za Atenu
βουλεύω	vijećati, savjetovati; med. odlučivati	γλαῦξ, κός, ἡ	sova
βουλή, ἧς, ἡ	savjet, dogovor, odluka; vijeće	γλυκύς, εἶα, ὑ	sladak
βούλομαι	htjeti, željeti	γλῶττα, ης, ἡ	jezik
βοῦς, βοός, ὁ ἡ	govedo	γνώμη, ης, ἡ	mišljenje, odluka
βοῶπις, ιδος, ἡ	volooka, epitet za Heru	γονεύς, ἔως, ὁ	roditelj
βραδύς, εἶα, ὑ	spor	γόνυ, γόνατος, τό	koljeno
βραχύς, εἶα, ὑ	kratak	γράμμα, ατος, τό	slovo; knjiga; pl. književnost, čitanje i pisanje
βροτός 3	smrtan; supst. smrtnik	γραμματική, ἧς, ἡ	gramatika
βωμός, οῦ, ὁ	žrtvenik	γράφω	pisati
		γυμνάζω	vježbati
		γυμνάσιον, ου, τό	vježbalište
		γυμνός 3	gol; oskudno odjeven
		γυνή, γυναικός, ἡ	žena
		γύψ, γυπός, ὁ	jastreb
Γ			
γάλα, γάλακτος, τό	mlijeko		
γαμέω	ženiti se		
γάμος, ου, ὁ	svadba, brak		

Δ

δαίμων, ονος, ό	božanstvo, zloduh	διθύραμβος, ου, ό	ditiramb, korska pjesma u čast Dioniza
δάφνη, ης, ή	lovor	δίκαιος 3	pravedan
δέ	a, ali, no	δίκη, ης, ή	pravda
δεῖ	treba	δῖος 3	bogolik; božanski; častan
δείδω	plašiti se	διώκω	(pro)goniti
δείκνυμι	pokazivati	δοκέω	misliti
δεινός 3	strašan	δοκεῖ μοι	čini mi se
δελφίς, ἴνος, ό	dupin	δόξα, ης, ή	misao, glas, slava
δένδρον, ου, τό	drvo	δόρυ, δόρατος, τό	koplje
δεξιός 3	desni	δουλεύω	robovati
δέρμα, ατος, τό	koža	δοῦλος, ου, ό	rob, sluga
δεσμός, οῦ, ό	uže, pl. okovi	δουλόω	zarobiti
δεσμώτης, ου, ό	zarobljenik; (kao pridjev) svezan, okovan	δραῦμα, ατος, τό	djelo, čin; drama
δεσπότης, ου, ό	gospodar	δρομός, ου, ό	trčanje, utrka
δέχομαι	primati	δύναμαι	moći
δημοκρατία, ας, ή	vlast naroda	δύναμις, εως, ή	silna, snaga, moć
δημος, ου, ό	narod	δῶμα, ατος, τό	stan, kuća, dom
διά (+ gen.)	kroz, preko; (+ ak.) zbog	δῶρον, ου, τό	dar
διάδοχος, ου, ό	nasljednik, zamjenik		
διαφθείρω	uništavati, pustošiti	E	
διδάσκαλος, ου, ό	učitelj	ἔαρ, ἔαρος, τό	proljeće
διδάσκω	proučavati	ἔάω	dopustiti
δίδωμι	davati	ἐγείρω	buditi
		ἐγώ	ja
		ἐθέλω/θέλω	željeti
		ἔθνος, ους, τό	narod

ἔθος, ους, τό	običaj	ἐπίσταμαι	znati
εἶδος, ους, τό	lik, oblik, ideja	ἐπιστήμη, ης, ἡ	znanje
εἶδωλον, ου, τό	lik, prilika, prikaza	ἔπομαι	slijediti
εἶμι	biti	ἔπος, ους, τό	riječ, govor, pjesma
εἶμι	ići ću	ἐργάζομαι	raditi, činiti
εἰρήνη, ης, ἡ	mir	ἔργον, ου, τό	djelo, posao
εἰς	(+ ak.) u, na, za	ἔρις, ἴδος, ἡ	srdžba, ljutnja, bijes
ἐκ	(+ gen.) iz	ἐρμηνεύς, ἑως, ὁ	vjesnik, glasnik
ἐκατόμβη, ης, ἡ	svečana žrtva	ἐρυθρός 3	crven
ἐκεῖνος, η, ο	onaj, ona, ono	ἔρχομαι	dolaziti, ići
ἐκηβόλος, 2	dalekometni, epitet za Apolona	ἔρως, ωτος, ὁ	želja, ljubav
ἐλαία, ας, ἡ	maslina	ἔρωτάω	pitati
ἐλαύνω	goniti; jahati; hodati, ići	ἔσοδος, ου, ἡ	ulaz
ἔλαφος, ου, ὁ/ἡ	jelen, košuta	ἐταῖρος, ου, ὁ	drug, prijatelj
ἐλευθερία, ας, ἡ	sloboda	ἕτερος 3	drugi (od dvojice)
ἐλέφας, αντος, ὁ	slon	ἔτος, ους, τό	godina
ἐλπῖς, ἴδος, ἡ	nada, pouzdanje	εὖ	dobro, valjano
ἐμός 3	moj	εὐγενής 2	plemenit
ἐν (+dat)	u, na, o, po	εὐδαιμονία, ας, ἡ	sreća, blaženstvo
ἔξοδος, ου, ἡ	izlaz; eksod, izlazna pjesma kora u tragediji	εὐδαίμων, ον	sretan
ἐπεισόδιον, ου, τό	epizodij, dio tragedije (odgovara činovima)	εὐρίσκω	nalaziti, otkrivati
ἐπί (+ gen.)	na, kod, uz, (+ dat.) na, pri, kod; (+ ak.) na, protiv, za	εὐχομαι	moliti
		εὐώνυμος 2	lijevi
		ἐχθρός 3	neprijateljski, mrzak
		ἔχω	imati, držati
		ἕως, ἕω, ἡ	zora

Z

ζάω	živjeti
ζεύγνυμι	ujarmiti
ζωή, ἥς, ἡ	život
ζώνη, ης, ἡ	pojas
ζῶον, ου, τό	životinja

H

ἡβη, ης, ἡ	mladost
ἡγεμών, όνος, ό	vođa, zapovjednik
ἡγέομαι	predvoditi, voditi; misliti
ἡγέομαι	voditi, biti vođa
ἡδη	već
ἡδονή, ἥς, ἡ	naslada, radost
ἡδύς, εἶα, ύ	ugodan
ἦκω	došao sam, ovdje sam
ἥλιος, ίου, ό	Sunce
ἡμεῖς	mi
ἡμέρα, ας, ἡ	dan
ἡμέτερος 3	naš
ἥρως, ἥρωος, ό	heroj, junak

Θ

θάλαμος, ου, ό	ležaj, spavaonica
θάλαττα, ης, ἡ	more
θάνατος, ου, ό	smrt
θάπτω	sahranjivati

θαῦμα, ατος, τό	čudo
θαυμάζω (+ ak.)	čuditi se, diviti se
θεά, ᾶς, ἡ	božica
θεάομαι	gledati
θέατρον, ου, τό	kazalište, gledalište
θεός, οῦ, ό	bog
θεραπεύω	njegovati, liječiti, štovati
θερμός 3	vruć, topao
θέρος, ους, τό	ljeto
θέω	trčati
θήρ, θηρός, ό / θηρίον, ίου τό	zvijer, životinja
θηράω / θηρεύω	loviti
θησαυρός, οῦ, ό	blago
θνήσκω	umirati
θνητός 3	smrtan
θρίξ, τριχός, ἡ	dlaka, kosa
θυγάτηρ, τρός, ἡ	kćer
θυμός, οῦ, ό	srce, duša
θύω	žrtvovati
θώραξ, ακος, ό	oklop

I

ιατρός, οῦ, ό	liječnik
ἴδιος 3	vlastit
ἱερέυς, έως, ό	svećenik
ἱερός 3	svet
ἶημι	slati

ικάνω/ίκω	dolaziti	καρπός, οὔ, ὁ	plod
ίκετεύω	biti pribjegar	κασίγνητος 3	bratski, supst. brat, sestra
ίκέτις, ιδος, ή / ίκέτης, ου, ὁ	pribjegar	κατά (+ gen.)	sa, dolje, niz; (+ ak.) kroz, prema, duž
ίνα	da (namjerni veznik)	καταβαίνω	silaziti
ίππεύς, έως, ὁ	konjanik, vitez	κατάβασις, εως, ή	silazak
ίππος, ου, ὁ/ή	konj, kobila	κατάλογος, ου, ὁ	popis, imenik
ίσος 3	jednak, isti	κέαρ, κέαρως, τό/κῆρ, κῆρως, τό	srce
ίστημι	staviti	κειμαι	ležati
ίστορία, ας, ή	istraživanje, povijest	κελεύω	zapovijedati
ιχθύς, ύος, ὁ	riba	κενός 3	prazan
		κέρας, ως, τό	rog; krilo vojske
K		κεφαλή, ἤς, ή	glava
καθαίρω	čistiti, prati	κήρυξ, υκος, ὁ	glasnik
κάθαρσις, εως, ή	katarza, pročišćenje	κιθάρα, ας, ή	kitara, žičani instrument
κάθημαι/ καθίζομαι	sjediti	κιθαρωδός, οὔ, ὁ	kitarač, pjevač uz kitaru
καί	i, pa	κινδυνεύω	izlagati se opasnosti
καιρός, οὔ, ὁ	prava, mjera, zgodan čas	κίνδυνος, ου, ὁ	opasnost
καίω	paliti	κινέω	pokretati; micati
κακός 3	loš, zao	κίω	ići
κάλαμος, ου, ὁ	trska	κλαίω	plakati
καλέω	zvati	κλεινός 3	slavan
κάλλος, ους, τό	ljepota	κλέος, ους, τό	slava
καλός 3	lijep	κλέπτω	krasti
καλύπτω	pokrivati, zastirati	κνημίς, ἴδος, ή	nazuvak
κάματος, ου, ὁ	umor, muka	κοινός 3	zajednički
κάμηλος, ου, ὁ/ή	deva		
καρδία, ας, ή	srce		

κόμη, ης, ή	kosa	λαός, οὔ, ό	narod
κόπτω	udarati, tući, posjeći, ubiti	λέγω	govoriti, pričati
κόραξ, ακος, ό	gavran	λείπω	ostavljati
κορυθαίολος 2	sjajnošljemac, Hektorov epitet	λευκός 3	bijel
κόρυς, υθος, ή	kaciga s perjanicom	λευκώλενος 2	bjeloruk, epitet Here i Perzefone
κοσμέω	ukrasiti, urediti	λέων, οντος, ό	lav
κόσμος, ου, ό	raspored, red, nakit	λιμήν, ένος, ό	luka
κράνος, ους, τό	kaciga	λόγος, ου, ό	riječ, govor
κρατήρ, ήρος, ό	vrč; kotlina, krater	λοιμός, οὔ, ό	kuga
κράτος, ους, τό	snaga	λούω	prati, kupati
κρίνω	prosuditi, suditi	λύκος, ου, ό	vuk
κριτής, οὔ, ό	sudac	λυπέω	žalostiti; (med.) tugovati
κρύπτω	sakrivati	λύπη, ης, ή	tuga
κτάομαι	stjecati	λύω	odriješiti, osloboditi
κτείνω	ubijati		
κτηήμα, ατος, τό	imetak; pl. blago	M	
κύκλος, ου, ό	krug	μάθημα, ατος, τό	nauk, znanje, učenje
κύριος, ου, ό	gospodar, gospodin	μαθητής, οὔ, ό	učenik
κύων, κυνός, ό/ή	pas, kuja	μακρός 3	dug
κώμη, ης, ή	selo	μάλα	vrlo, veoma, rado
κωμωδία, ας, ή	komedija, vesela igra	μανθάνω	učiti
λαβύρινθος, ου, ό	labirint	μάντις, εως, ό	vrač
λαμβάνω	uzimati, primati	μάρτυς, υρος, ό/ή	svjedok
λαμπάς, άδος, ή	baklja, svjetiljka	μάχαιρα, ας, ή	mač
λαμπρός 3	sjajan	μάχη, ης, ή	bitka
λανθάνω	biti skriven	μάχομαι	boriti se
		μικρός 3	malen

μέγαρον, ου, τό	dvorana, soba; svetište (u hramu)	N	
μέγας, μεγάλη, μέγα	velik	ναίω	stanovati
μείγνυμι	miješati	ναυμαχία, ας, ή	pomorska bitka
μέλας, μέλαινα, μέλαν	crn	ναῦς, νεώς, ή	lađa
μέλιττα, ης, ή	pčela	ναύτης, ου, ό	mornar
μέλος, ους τό	(lirska) pjesma, napjev	νεανίας, ου, ό	mladić
μένω	ostajati, čekati	νεκρός 3	mrtav, supst. mrtvac
μέσος 3	srednji	νέμω	dijeliti
μετά	(+ gen.) sa; (+ dat.) među; (+ ak.) poslije, iza	νέος 3	mlad, nov
μέτρον, ου, τό	mjera	νεφέλη, ης, ή	oblak
μέτωπον, ου, τό	čelo	νήσος, ου, ή	otok
μή	ne, da ne	νικάω	pobijediti, biti pobjednik
μῆνις, ιος, ή	srdžba	νίκη, ης, ή	pobjeda
μήτηρ, τρός, ή	majka	νοέω	misлити
μηχανή, ης, ή / μηχάνημα, ατος, τό	izum, stroj	νομίζω	smatrati, običavati
μιμνήσκω	(med.) sjećati se	νόμος, ου, ό	zakon, običaj
μισέω	mrziti	νόσος, ου, ή	bolest
μνήμη, ης, ή	pamćenje, spomen, sjećanje	νόστος, ου, ό	povratak
μοῖρα, ας, ή	sudbina; dio	νοῦς, νοῦ, ό	pamet, mišljenje
μόνος 3	jedini, sam	νῦν	sada
μορφή, ης, ή	oblik	νύξ, νυκτός, ή	noć
μῦθος, ου, ό	mit, priča	Ξ	
		ξενία, ας, ή	gostoprimstvo
		ξένος 3	tuđ, stran; supst. stranac, gost
		ξίφος, ους, τό	mač

O

ὄδε, ἦδε, τόδε	ovaj, ova, ovo	ὄρμάω	kretati, tjerati
ὁδός, οὖ, ἦ	put	ὄρνις, ιθος, ὀ/ή	ptica
ὁδούς, ὄντος, ὀ	zub	ὄρος, ους, τό	brdo, planina
οἶδα	znati	ὄρχήστρα, ας, ἦ	orhestra, dio kazališta
οἰκεῖος 3	kućni, vlastit	ὅς, ἦ, ὅ	koji, koja, koje
οἰκέω	stanovati	ὅσος 3	kolik
οἰκία, ας, ἦ	kuća	ὅστοῦν, οὖ, τό	kost
οἶκος, ου, ὀ	kuća	ὅτε	kad
οἶνος, ου, ὀ	vino	ὅτι	da
οἶς, οἴος, ὀ/ή	ovca	οὐ (οὐκ, οὐχ/ί/)	ne
οἶω, οἴομαι	misлити	οὐδείς, -μία, -έν	nijedan
οἰωνός, οὖ, ὀ	ptica (grabežljivica – jastreb, orao)	οὖν	dakle, stoga
ὄλεθρος, ου, ὀ	propast	οὐρανός, οὖ, ὀ	nebo
ὀλίγος 3	malen	οὖς, ὠτός, τό	uho
ὄλλυμι	upropaštavati, kvariti	οὗτος, αὐτή, τοῦτο	taj, ta, to
ὄλος 3	čitav	ὀφθαλμός, οὖ, ὀ	oko
ὀμοῖος 3	jednak	ὄψις, εως, ἦ	gledanje, vid, oko
ὀμολογέω	slagati se		
ὄνειρος, ου, ὀ	san	Π	
ὄνομα, ατος, τό	ime	παιδαγωγός, ου, ὀ	pedagog, odgojitelj
ὀνομάζω	nazivati	παιδεία, ας, ἦ	odgoj
ὀνομαστός 3	znamenit	παιδεύω	odgajati
ὀπλίτης, ου, ὀ	hoplit, teško naoružani pješak	παίζω	igrati se
ὄπλον, ου, τό	oružje	παῖς, παιδός, ὀ/ή	dijete, dječak, djevojčica
ὀράω	gledati	παλαιός 3	star
ὀρθός 3	uspravan	πάνδημος 2	javni, opći, narodni
		παρά (+ dat.), (+ ak.)	uz, pokraj

παρασάγγης, ου, ό	perzijska milja – 5,5 km	πλοῡτος, ου, ό	bogatstvo
παρασκευάζω	pripremati	πνέω	puhati, disati
πάρειμι	biti prisutan	ποδάρκης 2	brzonogi, Ahilejev epitet
παρελαύνω	prevaliti	ποιέω	činiti
παρέχω	pružati, dati	ποιητής, οῡ, ό	pjesnik
παρθένος, ου, ή	djevica, djevojka	ποικίλος 3	šaren
πάροδος, ου, ή	paroda, ulazna pjesma kora u tragediji	πολεμέω	ratovati
πάς, πάσα, πάν	sav, svaki	πολέμιος, ου, ό	neprijatelj
πάσχω	trpjeti	πόλεμος, ου, ό	rat
πατήρ, πατρός, ό	otac	πόλις, εως, ή	grad, država
πατρίς, ίδος, ή	domovina	πολίτης, ου, ό	građanin
παύω	prestati	πολυμήχανος 2	domišljat
πεδίοι, ίου, τό	ravnica	πολύς, πολλή, πολύ	mnogi
πείθω	nagovarati, uvjeravati; med. slušati, pokoravati se	πολύτροπος 2	lukav, okretan, vješt
πέμπω	slati	πολύφρων, ονος, ό	mudar, vrlo razborit
πέρθω	razarati	πόνος, ου, ό	posao, napor
περί (+ gen.), (+ dat.)	oko, o	πορεύομαι	putovati
πέτρα, ας, ή	stijena	ποταμός, οῡ, ό	rijeka
πικρός 3	gorak	πότνια, ας, ή	gospođa, gospa, gospodarica
πίνω	piti	πούς, ποδός, ό	noga
πίπτω	padati, poginuti	πρᾶγμα, ατος, τό	djelo, posao
πιστεύω	vjerovati	πράττω	činiti, raditi
πλέω	ploviti	πρέσβυς, ό	star
πλοῖον, ου, τό	splav, brod	προδότης, ου, ό	izdajnik
πλουτίζω	obogatiti	πρόλογος, ου, ό	prolog, uvodni dio tragedije

πρός	(+ dat.) kod, (+ ak.) prema	σπείρω	sijati
πρῶτος 3	prvi	σταθμός, οὔ, ὅ	stanica, postaja
πτερόεις, 3	krilat	στάσιμον, ου, τό	stazim, stajaća pjesma kora u tragediji
πτερόν, οὔ, τό	pero, krilo	στέλλω	slati
πῦρ, πυρός, τό	vatra	στέργω	voljeti, ljubiti
		στέφανος, ου, ὅ	vijenac
		στέφω	ovjenčati
		στιῆθος, ους, τό	prsa
		στήλη, ης, ἡ	nadgrobni stup
		στόμα, ατος, τό	usta
		στράτευμα, ατος, τό	vojska
		στρατεύω	ratovati
		στρατηγέω	biti vojskovođa
		στρατηγός, οὔ, ὅ	vojskovođa
		στρατιώτης, ου, ὅ	vojniki
		στρατόπεδον, ου, τό	vojni tabor
		στρέφω	okretati
		σύ	ti
		συμμαχία, ας, ἡ	savezništvo
		σύμμαχος, ου, ὅ	saveznik, suborac
		σύν (+ dat)	s, sa
		σφαῖρα, ας, ἡ	kugla, lopta
		σχῆμα, τος, τό	oblik
		σχολή, ἡς, ἡ	mir, dokolica, škola
		σώζω	spašavati
		σῶμα, ατος, τό	tijelo
		σωτήρ, ἦρος, ὅ	spasitelj
		σώφρων 2	mudar, razborit
Π			
ρέω	teći		
ρήτωρ, ορος, ὅ	govornik		
ρίπτω	bacati		
ρίς, ῥίνος, ἡ	nos, rilo		
ῥοδοδάκτυλος, 2	ružoprst, epitet za Zoru (Hώς)		
ῥόδον, ου, τό	ruža		
ῥώμη, ης, ἡ	snaga (tjelesna), sila		
Σ			
σατράπης, ου, ὅ	satrap		
σαφής 2	jasan		
σῆμα, τος, τό	znak		
σιγάω	šutjeti		
σκηνή, ἡς, ἡ	šator, pozornica		
σκιῆπτρον, ου, τό	žezlo		
σκοπέω	promatrati, gledati		
σός 3	tvoj		
σοφία, ας, ἡ	mudrost		
σοφός 3	mudar; supst. mudrac		

T

τάλας, τάλαινα, τάλαν	jadan	τράγος, ου, ό	jarac
τάξις, εως, ή	(bojni) red	τραγωδία, ας, ή	tragedija, ozbiljna drama
τάπτω	redati	τρέπω	okretati, odbijati
ταῦρος, ου, ό	bik	τρέφω	hraniti
τάφος, ου, ό / ταφή, ής, ή	grob, pogreb	τρέχω	trčati
ταχύς, εἶα, ύ	brz	τριήρης, ους, ή	trijera, trirema, troveslarka
τε	i	τυγχάνω	postići; dogoditi se
τείχος, ους, τό	zid(ine)	τύπτω	udarati
τέκνον, ου, τό	dijete	τύραννος, ου, ό	vladar, silnik
τελευτή, ής, ή	završetak, kraj	τυφλός 3	slijep
τέμνω	rezati	τύχη, ης, ή	dogadaj, sudbina, sreća
τέρπω	veselim		
τέττιξ, ιγος, ό	cvrčak		
τέχνη, ης, ή	umjetnost, vještina		
τίθημι	stavljati	ύβρις, εως, ή	obijest
τίκτω	rađati	ύγιής, 2	zdrav, krepak, ljekovit
τιμάω	častiti	ύδωρ, ύδατος, τό	voda
τιμή, ής, ή	čast, cijena	υἱός, οὔ, ό	sin
τις, τι	netko, nešto	ύλη, ης, ή	šuma
τίς, τί	tko?, što?	ύμεις	vi
τολμάω	odvažiti se, usuditi se	ύμέτερος, 3	vaš
τομή, ής, ή	rezanje, rez; odsječeni dio	ύμνος, ου, ό	himna, hvalospjev
τόξον, ου, τό	luk, luk i strelice	ύπέρ	(+ gen.) za, preko, iznad, (+ ak.) preko
τόπος, ου, ό	mjesto, prilika	ύπνος, ου, ό	san
τότε	tada		

Υ

ύβρις, εως, ή	obijest
ύγιής, 2	zdrav, krepak, ljekovit
ύδωρ, ύδατος, τό	voda
υἱός, οὔ, ό	sin
ύλη, ης, ή	šuma
ύμεις	vi
ύμέτερος, 3	vaš
ύμνος, ου, ό	himna, hvalospjev
ύπέρ	(+ gen.) za, preko, iznad, (+ ak.) preko
ύπνος, ου, ό	san

ὑπό	(+ gen.) od, ispod, radi, (+ dat.) pod	φύσις, εως, ή	priroda
		φυτόν, οὔ, τό	biljka
		φύω	roditi
		φωνέω	govoriti
		φωνή, ής, ή	glas
		φῶς, φωτός, τό	svjetlost
Φ			
φαίνω	pokazivati		
φάλαγξ, γγος, ή	falanga – bojni red		
φάρμακον, ου, τό	lijek, otrov		
φέρω	nositi, podnositi		
φεύγω	bježati		
φημί	govoriti		
φθόνος, ου, ό	zavist		
φιλέω	voljeti		
φιλία, ας, ή	prijateljstvo		
φίλος 3	drag, mio; supst. prijatelj		
φιλοσοφία, ας, ή	filozofija, ljubav prema mudrosti		
φοβέω	plašiti		
φόβος, ου, ό	strah		
φοῖβος 3	sjajan		
φοῖνιξ, ικος, ό/ή	grimizan; (supst.) grimizna boja		
φονεύω	ubiti		
φρήν, φρενός, ή	srce, duša, um, razum		
φρονέω	misliti		
φυγή, ής, ή	bijeg		
φύλαξ, -κος, ό	čuvar		
φυλάττω	čuvati		
φύλλον, ου, τό	list		
		Χ	
		χαίρω	radovati se, pozdravljati
		χαλεπός 3	težak
		χαλκοῦς, ή, οὔν	mjeden
		χάρις, ιτος, ή	ljubav, milost
		χειμών, ῶνος, ό	zima, oluja
		χείρ, χειρός, ή	ruka
		χέω	lijevati
		χθών, χθονός, ή	zemlja
		χιτών, ῶνος, ό	hiton – haljina bez rukava; oklop
		χορεύω	plesati
		χορηγός, οὔ, ό	koreg, vođa kora
		χορός, οὔ, ό	kolo, ples, kor
		χράομαι	upotrebljavati, trebati
		χρή	treba
		χρηῆμα, ατος, τό	stvar; pl. imutak, novac
		χρηστός, 3	koristan
		χρίω	mazati

χρόνος, ου, ό	vrijeme
χρυσου̅ς, η̅, ου̅ν	zlatan
χρω̅μα, ατος, τό	boja
χώρα, ας, ή	prostor, mjesto, zemlja
χωρέω	maknuti se, ici naprijed

Ψ

ψευδής 2	lažan
ψεύδω	varati; med. lagati
ψήφισμα, τος τό	zaključak
ψυχή, ης, ή	duša

Ω

ὠδή, ης, ή	pjesma
ὥρα, ας, ή	doba
ὤς	kako, kao, jer, kad + da (izrično i namjerno)
ὤψ, ὠπός, ό	oko, vid, lice (kod Homera)

IMENA

A

Ἀγαμέμνων, ονος, ό	Agamemnon, mikenski kralj, vođa Grka pod Trojom
Ἀθηνᾶ, ᾶς, ἡ	Atena, božica
Ἀθῆναι, ᾶν, αἱ	Atena, grad u Atici
Ἀθηναῖος, 3	atenski; supst. Atenjanin
Ἀϊας, αντος, ό	Ajant
Ἄιδης, ου, ό	Had, bog podzemlja; personifikacija za podzemni svijet
Αἰγέυς, έως, ό	Egej, atenski kralj, otac Tezejev; po njemu je nazvano Egejsko more
Αἴγισθος, ου, ό	Egist, Agamemnonov bratić, s Klitemnestrom ubio Agamemnona
Αἴγυπτος, ου, ἡ	Egipat, zemlja na Nilu
Αἰσχύλος, ου, ό	Eshil, grčki tragičar
Ἀκαδημία, ας, ἡ	Akademija, Platonova škola
Ἀλέξανδρος, ου, ό	drugo ime Trojanca Parisa; Aleksandar Makedonski (Veliki)
Ἀλκαῖος, ου, ό	Alkej, lirski pjesnik
Ἀνδρομάχη, ης, ἡ	Andromaha, Hektorova žena
Ἄντιγόνη, ης, ἡ	Antigona, Edipova i Jokastina kći
Ἄπόλλων, ωνος, ό	Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
Ἀργοναῦται, ᾶν, οἱ	Argonauti
Ἄργος, ους, τό	Arg, grad u Argolidi
Ἄρης, εως, ό	Ares, bog rata
Ἀριάδνη, ης, ἡ	Arijadna, kretska kraljevna; Minosova kći; pomogla Jazonu da ubije Minotaura i iziđe iz labirinta
Ἀρίων, ονος, ό	Arion, legendarni pjesnik s Lezba
Ἀριστοτέλης, ους, ό	Aristotel, grčki filozof
Ἄρταξέρξης, ου, ό	Artakserkso, Kserksov brat
Ἄρτεμις, ιδος, ἡ	Artemida, božica lova
Ἀστυάναξ, ακτος, ό	Astijanakt, sin Hektora i Andromahe

Ἀσκληπιός, οὔ, ό	Asklepije, bog liječništva
Ἀτρεΐδης, ου, ό	Atrejević, Agamemnon i Menelaj
Ἀττική, ἤς, ἡ	Atika, pokrajina u Grčkoj (s Atenom kao glavnim gradom)
Ἀφροδίτη, ης, ἡ	Afrodita, božica ljubavi i ljepote, Apolonova sestra
Ἀχαιοί, ὦν, οί	Ahejci, Grci
Ἀχιλλεύς, ἑως, ό	Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

Βάκχος, ου, ό	Bakho, drugo ime boga Dioniza
Βοιωτία, ας, ἡ	Beotija, pokrajina u sjeverozapadnoj Grčkoj

Δ

Δαναΐδες, ἴδων, αί	Danaide, Danajeve kćeri
Δαναοί, ὦν, οί	Danajci, Grci
Δαίδαλος, ου, ό	Dedal, atenski arhitekt, graditelj poznatoga labirinta na Kreti
Δαρειός, ου, ό	Darije, perzijski kralj
Δελφοί, ὦν, οί	Delfi, Apolonovo proročište u pokrajini Fokidi
Δῆλος, ου, ἡ	Del, kikladski otok u Egejskome moru; rodno mjesto Apolona i Artemide
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ	Demetra, zaštitnica žita, Perzefonina majka
Δημοσθένης, ους, ό	Demosten, grčki govornik
Διομήδης, ους, ό	Diomed, junak pod Trojom
Διώνυσος (Διώνυσος), ου, ό	Dioniz, sin Zeusa i Semele, bog vinove loze; zaštitnik tragedije
Διονύσια, ων, τά	dionizije, svetkovine u čast Dioniza

E

Ἑκάβη, ης, ἡ	Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica
Ἑκτώρ, ορος, ό	Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak

Ἑλλάς, ἄδος, ἡ	Grčka
Ἕλληνας, ηνος, ὁ	Grk
Ἑλληνικός 3	grčki
Ἑλένη, ης, ἡ	Helena, kći Zeusa i Lede, žena Menelajeva
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Epidaur, grad u Argolidi sa znamenitim kazalištem
Ἐπιμηθεύς, έως, ὁ	Epimetej, Prometejev brat
Ἐρις, ιδος, ἡ	Erida, božica srdžbe
Ἑρμῆς, ου̅, ὁ	Hermo, sin Zeusa i Maje, glasnik bogova
Ἔρως, ωτος, ὁ	Eros, bog ljubavi
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Efijalt, izdajica grčke vojske u Bitci kod Termopila
Εὐρυδίκη, ης, ἡ	Euridika, Orfejeva žena
Εὐριπίδης, ου, ὁ	Euripid, grčki tragičar
Εὐρύκλεια, ας, ἡ	Eurikleja, ključarica u Odisejevoj kući
Εὐρώπη, ης, ἡ	Europa, kći Feniksova; djevojka koju je Zeus oteo i odnio na Kretu

Z

Ζεὺς, Διός, ὁ	Zeus, vrhovni grčki bog
---------------	-------------------------

H

Ἡλέκτρα, ας, ἡ	Elektra, kći Agamemnona i Klitemnestre
Ἥλιος, ίου, ὁ	Helije, kralj Sunca
Ἥρα, ας, ἡ	Hera, Zeusova sestra i supruga
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Heraklo, najveći grčki junak, sin Zeusa i Alkmene
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Herodot, grčki povjesničar
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova
Ἥχώ, ου̅ς, ἡ	Jeka (personificirana boginja jeke)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Temistoklo, atenski vojskovođa
Θῆβαι, ὦν, αἱ	Teba, grad u Beotiji

Θησεύς, έως, ό	Tezej, atenski kralj
Θουκυδίδης, ου, ό	Tukidid, grčki povjesničar
Θράκη, ης, ή/Θράκιος 3	Trakija, pokrajina u sjevernoj Grčkoj/trački

I

Ιάσων, ονος, ό	Jazon, vođa Argonauta
Ίησοῦς, οῦ, ό	Isus
Ίθάκη, ης, ή	Itaka, otok u Jonskome moru, Odisejeva domovina
Ίλιον, ίου, τό	Ilij, Troja
Ίππόλυτος, ου, ο	Hipolit, sin Tezejev, Fedrin posinak
Ίσμήνη, ης, ή	Ismena, sestra Antigonina
Ίσσα, ης, ή	Vis
Ίφιγένεια, ας, ή	Ifigenija, kći Agamemnona i Klitemnestre

K

Καλυψώ, οῦς, ή	Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Ogigiji
Κάλχας, αντος, ό	Kalhant, vrač
Κίρκη, ης, ή	Kirka, kći Helija i Perse, nimfa, čarobnica s otoka Eeje
Κλυταιμνήστρα, ας, ή	Klitemnestra, Agamemnonova žena
Κρέων, οντος, ό	Kreont, kralj Tebe nakon Lajeve smrti
Κρήτη, ης, ή	Kreta, otok u Egejskome moru
Κύκλωψ, ωπος, ό	Kiklop, jednooki div
Κῦρος, ου, ό	Kir, perzijski vladar

Λ

Λαΐος, ἴου, ό	Laj, tebanski kralj, Edipov otac
Λέσβος, ου, ή	Lezb, otok u Egejskome moru, rodno mjesto Sapfe
Λεωνίδαας, ου, ό	Leonida, spartanski zapovjednik u Termopilskoj bitci
Λητώ, οῦς, ή	Leta, majka Apolona i Artemide

M

Μήδεια, ας, ή	Medeja, Jazonova žena
Μηδος, ου, ό	Međanin (Perzijanac)
Μίμνερος, ου, ό	Mimnermo, elegijski pjesnik
Μούσα, ης, ή	Muza
Μυκῆναι, ὠν, αί	Mikena, grad u Argolidi, Agamemnonova prijestolnica

N

Νάξος, ου, ή,	Naks, kikladski otok u Egejskome moru; mjesto odakle je Dioniz oteo Arijadnu
Ναυσικάα, ας, ή	Nausikaja, feačka princeza
Νέστωρ, ορος, ό	Nestor, najstariji i najmudriji junak u Trojanskome ratu
Νίκη, ης, ή	Nika, pridjevnik Atene

Ξ

Ξενοφῶν, ὠντος, ό	Ksenofont, grčki povjesničar
Ξέρξης, ου, ό	Kserkso, sin Darijev; kralj Perzije

O

Ὅδυσσεύς, έως, ό	Odisej, sin Laertov, kralj Itake
Οιδίπους, ποδος, ό	Edip, sin Laja i Jokaste, mitski junak
Ὀλυμπος, ου, ό	Olimp, planina u Tesaliji, mitsko sjedište bogova
Ὀλυμπία, ας, ή	Olimpija, grad u Elidi; Zeusovo svetište
Ὅμηρος, ου, ό	Homer, grčki pjesnik
Ὀρέστης, ου, ό	Orest, sin Agamemnona i Klitemnestre

Π

Παλλάς, άδος, ή	Palada (Atena)
Πάρις, ιδος/ιος, ό	Paris, trojanski kraljević
Παρνασσός, ου, ό	Parnas, planina u Fokidi (prebivalište Muza)

Πάρος, ου, ή	Par, kikladski otok u Egejskome moru
Παρούσατις, ιδος, ή	Parisatida, žena Darija, perzijskoga kralja
Πάτροκλος, ου, ό	Patroklo, Ahilejev vjerni prijatelj
Περικληής, έους, ό	Periklo, atenski državnik
Πηληιάδης, ου, ό	Pelejević, Ahilejev nadimak
Πηνελόπη, ης, ή	Penelopa, Odisejeva vjerna supruga
Πίνδαρος, ου, ό	Pindar, lirski pjesnik
Πλάτων, ωνος, ό	Platon, grčki filozof
Πολύφημος, ου, ό	Polifem, Kiklop
Πολυνείκης, ου, ό	Polinik, Antigoinin brat
Ποσειδών, ώνος, ό	Posejdon, bog mora
Πριάμος, ου, ό	Prijam, trojanski kralj
Προμηθεύς, έως, ό	Prometej
Πρωταγόρας, ου, ό	Protagora, grčki sofist

P

Ρόδος, ου, ή	Rod, otok u Egejskome moru
Ρώμη, ης, ή	Rim, grad u Italiji

Σ

Σάμος, ου, ή	Sam, otok u Egejskome moru
Σαπφώ, οῦς, ή	Sapfo, lirski pjesnikinja s Lezba
Σοφοκλής, έους, ό	Sofoklo, grčki tragičar
Σπάρτη, ης, ή	Sparta, pokrajina i istoimeni grad u Lakedemonu; prijestolnica Menelajeve
Σικελία, ας, ή	Sicilija
Σωκράτης, ους, ό	Sokrat

T

Τειρεσίας, ου, ό	Tiresija, tebanski vrač
Τηλέμαχος, ου, ό	Telemah, sin Odiseja i Penelope

Τισσαφέρνης, ου, ό	Tisaferno, perzijski satrap
Τροία, ας, ή	Troja
Τρῶες, Τρώων, οί	Trojanci
Τυρταῖος, ου, ό	Tirtej, elegijski pjesnik

Φ

Φάρος, ου, ή	Hvar, kolonija Grka s otoka Para
Φιλοκτήτης, ου, ό	Filoktet, glasoviti strijelac iz Trojanskoga rata; posjedovao Heraklov luk i strijele
Φοῖβος, ου, ό	Feb (Apolon)

Χ

Χριστός, οῡ, ό	Krist, Pomazanik
-----------------	------------------

TABLICE GLAGOLA

U 6., 7. i 8. tablici nalaze se glagoli čija je svrha učenicima olakšati ponavljanje grčkoga glagolskog sustava.

Tablica 6. Glagoli prema završnome glasu osnove (verba vocalia, verba muta i verba liquida)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
θηράω	loviti	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	čuti	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα
ἄγω	voditi	ἄγ-	ἄξω	ἤγαγον
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον
ἄρχω	vladati	ἄρχ-	ἄρξω	ἤρξα
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	ἔπραξα
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	ἔταξα
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	ἔπεμψα
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	ἔγραψα
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	ἔβλαψα
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	ἔθαψα
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	ἔκοψα
ῥίπτω	bacati	ῥίπ-	ῥίψω	ἔρριψα
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	ἔκλεψα
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	ἔθρεψα
πείθω πείθομαι	nagovarati slušati	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἔπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἔψευσα ἔψευσάμην
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	spašavati	σῶδ-, σῶ-	σώσω	ἔσωσα
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	ἔφηνα
ἀγγέλλω	javlјati	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἤγγειλα
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	ἔστειλα
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθήράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποίηθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ἤκουσμαι)	(ἤκούσθην)	ἀκουστός
ἤχα	ἤγμαι	ἤχθην	ἀκτός
πέφευγα			
ἤρχα	ἤργμαι	ἤρχθην	ἀρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ῥιπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπέισθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἤγγελκα	ἤγγελμαι	ἤγγέλθην	ἀγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον
ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἐσπάρην	σπαρτός

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἤγειρα
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

Tablica 7. Glagoli na -μι

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἵημι	slati	ί-ε-	ἦσω	ἦκα
ἵστημι	stavljati	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραννυμι	miješati	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ᾶς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	upropaštavati	ὄλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	propadati		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Tablica 8. Glagoli s osobitom tvorbom oblika

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αἰρέω	uzimati	αἶρε-/ἐλ-	αἰρήσω	εἶλον
ἀλίσκομαι	bivati uhvaćen	άλω-	άλώσομαι	ἔάλων
ἀμαρτάνω	griješiti	ἀμαρτε-	ἀμαρτήσομαι	ἤμαρτον
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ἠύξησα
ἀφικνέομαι	odlaziti	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βούλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι	
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
διέφθορακα	διέφθοραμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθοartos
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ἠγέροθην	
κέκρικα	κέκριμαι	έκριθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	έβλήθην	βλητός

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τέθηκα		έτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	έδόθην	δοτός
εἶκα	εἶμαι	εἶθην	έτός
έστηκα		έστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	έδειχθην	
	κέκραμαι	έκράθην	
έσβηκα	έσβεσμαι	έσβέσθην	
	έζευγμαι	έζεύχθην (έζύγην)	
	μέμειγμαι	έμείχθην (έμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
εἶρηκα	εἶρημαι	έρρηθην	VIII. raz.
ήρηκα	ήρημαι	ήρέθην	VIII. raz.
έάλωκα			VI. raz.
ήμάρτηκα	ήμάρτημαι	ήμαρτήθην	V. raz.
άνήλωκα	άνήλωμαι	άνηλώθην	VI. raz.
τέθνηκα			VI. raz.
ηύξηκα	ηύξημαι	ηύξήθην	V. raz.
	ἀφίγμαι		V. raz.
βέβηκα			V. raz.
	βεβούλημαι	έβουλήθην	VII. raz.
γεγήρακα			VI. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἔγενόμην
γινώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἔγνων
δεῖ	treba	δεε-	δεήσει	ἔδέησε
δέομαι	trebatī, moliti	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἔδίδαξα
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἔδοξα
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἤλασα
ἐθέλω	željeti	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἠθέλησα
ἔπομαι	slijediti	ἐπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἔσπόμην
ἔρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	εἶμι	ἦλθον
ἐσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἔδομαι	ἔφαγον
εὐρίσκω	nalaziti	εὐρε-	εὐρήσω	ἠύρον
ἔχω	imati	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον
ζάω / βιώω	živjeti	ζα-/βιω-	βιώσομαι	ἐβίω
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ίδ-/ἐδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἔλεξα
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἔμαχεσάμην
μέλει μοι	brine me	μελε-	μελήσει	ἔμέλησε
μέλλω	željeti	μελλε-	μελλήσω	ἔμέλλησα
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἔμεινα
μιμνήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἔμνησα
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα
οἶομαι	misliti	οἶε-	οἰήσομαι	
ὁράω	gledati	ὄρα-/ὄπ-/ιδ-	ὄψομαι	εἶδον
ὀφείλω	koristiti	ὀφελ-	ὀφειλήσω	ᾠφελον
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πεισομαι	ἔπαθον
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον
πίπτω	padati	πετ-/πεσ-/πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἔπυθόμην
τρέχω	trčati	τρεχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
ἔγνωκα	ἔγνωσμαι	ἐγνώσθην	VI. raz.
δεδέηκε			VII. raz.
	δεδέημαι	ἐδεήθην	VII. raz.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	VI. raz.
	δέδοκται		VII. raz.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ἤλαθην	V. raz.
ἠθέληκα			VII. raz.
			VIII. raz.
ἐλήλυθα ἦκω			VIII. raz.
			VIII. raz.
ἠύρηκα	ἠύρημαι	ἠύρέθην	VI. raz.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. raz.
βεβίωκα			VIII. raz.
κάθημαι			VIII. raz.
εἵληφα	εἵλημμαι	ἐλήφθην	V. raz.
λέληθα			V. raz.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. raz.
μεμάθηκα			V. raz.
μεμάχημαι			VII. raz.
μεμέληκε			VII. raz.
			VII. raz.
μεμένηκα			VII. raz.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. raz.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. raz.
		ᾤθην	VII. raz.
ἔώρακα ὄπωπα	ἔώραμαι ᾤμμαι	ᾤφθην	VIII. raz.
			VII. raz.
πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. raz.
πέπονθα			VIII. raz.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. raz.
πέπτωκα			VIII. raz.
	πέπυσμαι		V. raz.
δεδράμηκα			VIII. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τυγχάνω	pogađati	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	nositi	φερ-/οί-/ένεγκ-	οἴσω	ἤνεγκον ἤνεγκα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τετύχηκα			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ἤνέχθην	VIII. raz.

